

Indkomne bemærkninger til Aabenraa Kommunes Natura2000 handleplan 2010-2015 vedrørende Natura 2000 område nr. 98 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose

Nedenstående skema indeholder resumé af indkomne ideer og bemærkninger fra offentlighedsperioden 6. juni til 10. august 2012. Endvidere er forvaltningens bemærkninger hertil anført samt konsekvenser for planforslaget.

Afsender	Bemærkninger
Museum Sønderjylland	<p>Eftersom Natura2000 planerne er af generel karakter, kan museet ikke foretage en konkret risikovurdering. Der vil formentlig være risiko for at støde på fortidsminder i forbindelse med anlægsarbejder. Museet anbefaler derfor, at der fremsendes konkrete forespørgsler til Museum Sønderjylland i projektfasen.</p> <p>Forvaltningens bemærkninger Kommunen har en fast procedure om forespørgsel hos Museum Sønderjylland i forbindelse med projekter hvor der graves i jorden. Dette vil også ske ved gennemførelse af projekter i medfør af Natura2000 planerne.</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningen tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
Vejle-Fredericia landboforening, Landwirtschaftlich er Hauptverein für Nord-schleswig, Landbrugsrådgivning Syd, Jysk Landbrug,	<ol style="list-style-type: none">Foreningerne vurderer, at handleplanen indebærer følgende tiltag: Rydning af uønsket opvækst på ca. 62 ha, forbedring af hydrologi på ca. 300 ha samt græsning eller høslet på så store arealer som muligt ud af et bruttoområde på ca. 421 ha. Handleplanen har ikke nogen faglig stillingtagen til hvor stort et areal, der faktisk vurderes at være nødvendigt for at opfylde målsætningen. Foreningerne er bekymret for dels om der er tilstrækkeligt faglig sammenhæng mellem opnåelse af "gunstige bevaringsstatus" og indsatsen, dels om der ligger tilstrækkeligt og opdateret registreringer bag planerne.Hvis lys åbne naturtyper skal ryddes for træer og buske, er det vigtigt, at der er en sammenhæng mellem tilskud til rydning og tilskud til den efterfølgende pleje. Der er lagt op til, at der med tilskuddet til rydning følger en forpligtelse til at holde arealet ryddet efterfølgende. Tilskuddet bør derfor også omfatte den udgift, der er til at holde opvæksten nede. De frivillige aftaler vil ikke i sin nuværende form kunne sikre en "hensigtsmæssig drift", da tilskuddet til afgræsning/slæt og sen udbinding mv. ikke dækker de reelle udgifter. Eftersom tilskudsmuligheden ligner de nuværende MVJ-aftaler, kan det ikke forventes, at lodsejerne vil finde dem økonomisk attraktive og praktisk anvendelige. Lodsejerne frygter risiko for krav om tilbagebetaling af enkeltbetalingstilskud, hvis de tilhørende meget omfattende regelsæt overtrædes, eller de naturgivne forhold ikke giver mulighed for at leve op til kravene til udbetaling af tilskud mv. Der bør tages stilling til, hvad der evt. skal ske med arealer, hvor landmanden ønsker at trække sig ud af den frivillige ordning, f.eks. efter 5 år. Der skal gives tilstrækkelig økonomisk kompensation ved indgåelse af frivillige aftaler, så der tages højde for, at arealer i Natura2000 områder ved omlægning til ekstensiv drift formodentligt aldrig vil kunne tilbagelægges til intensiv drift.

<p>Sønderjysk Landboforening, Sydvestjysk Landboforening, Landbo-Syd, Kolding Herreds Landbrugsforening</p>	<p>Kommunen ikke vil have mulighed for at give tilladelse til genopdyrkning, fordi det vil skade den fremgang i Natura2000 området, der er sket i aftaleperioden.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Det er nødvendigt at foretage en teknisk konsekvensberegning på ændringer af hydrologiens betydning for den omkringliggende landbrugsjord. Hvis mulighed for afvanding af dyrkningsfladen forringes, vil det påvirke muligheden for fortsat drift af arealerne, hvilket bør kompenseres økonomisk. 4. Det bør sikres at der ikke opstår konflikt mellem ønsket om mere våde arealer og afgræsning, da det i praksis er uhensigtsmæssigt i forhold til dyrevelfærd. 5. Hvis der skal ske sammenkædning af naturarealer af hensyn til natur og fugle, bør det primært ske på i forvejen ekstensive arealer. Det er vigtigt at sikre, at der opnås mest mulig "natur" for pengene. 6. I nogle af de statslige Naturplaner var randzoner foreslået som virkemiddel til beskyttelse af naturtyperne 3140 og 3150 (Kalkrige / næringsrige søer). Randzoner er brugt af nogle kommuner som forsigtighedsmarginen i miljøgodkendelserne, og ikke kun af hensyn til disse vandhuller, men især for at undgå påvirkning af skovnaturtyper fra markdriften. Bræmmer på 10 m op til skoven hvor der ikke må tilføres gødning/jordbearbejdes/sprøjtes osv. ligner til forveksling bræmmekravene i lov om Randzoner. Bræmmerne i lov om randzoner gennemføres med kompensation for udtagning af det dyrkede areal. Bræmmer, der udlægges op ad et skovbryn udgør både en udgift til pleje/vedligeholdelse og et indtægtstab, samt en risiko for at miste enkeltbetalingsstøtten, ved at arealet gror til. Det skal hertil nævnes, at mange af de bræmmer, der indtil nu er blevet forlangt af hensyn til Natura2000, gælder arealer, der ligger udenfor Natura2000 udpegningen, og derfor ikke er omfattet af de samme regler om at sikre enkeltbetalingen, hvis de gror til mv. som arealer indenfor Natura2000. Vi kan konstatere, at randzoner omkring naturområder ikke fremgår af handleplanen. Vi må formode, at det betyder, at det ikke er et virkemiddel, som tænkes taget i anvendelse i denne planperiode. 7. Vi kan konstatere, at den formulering, der fremgik af de statslige Naturplaner omkring "øvrige tilførsel af næringsstoffer reduceres – herunder fra dræntilløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring", ikke er nævnt i kommunens handleplan for Natura2000 området, og vi går derfor ud fra, at området helt og holdent reguleres i kraft af den øvrige lovgivning, der regulerer dræning, udledning af spildevand, gødningstilførsel mv. 8. Vi tillader os at genfremsætte synspunktet om, at det virker ude af proportioner, at naturtyperne "9130 Bøgeskov på muldbund" og "91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld" skulle være følsomme overfor ammoniakpåvirkning i en grad, så det er nødvendigt at afskære muligheden for landbrug i nærheden til at udvikle sig og tilpasse produktionen, evt. med en medfølgende reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til den eksisterende produktion. De økologiske forhold i en bøgeskov på muldbund er karakteriseret ved en god omsætning og god forsyning med næringsstoffer. De økologiske forhold kan ændres af skovdriften, oprodning af jordbunden i forbindelse med stormfald, træk og udtørring af jorden, der opstår som følge af ændrede læ-forhold, ændrede dræningsforhold, lysforhold osv.. Disse faktorer er langt mere betydende for skovens og plantesamfundenes udvikling end en mindre ændring af N-tilførslen fra luften. På den baggrund bør naturtyperne "9130 Bøgeskov på muldbund" og "91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld" fjernes fra listen over ammoniakfølsomme Natura2000-områder. 9. Der, hvor der er et helt akut behov for at reducere ammoniakbelastningen, fordi naturtypen er ekstremt sårbar overfor luftbåren påvirkning med ammoniak, er kommunen forpligtet til at gribe ind jf. Naturbeskyttelseslovens §19 d-f. Hvis produktionen virkelig er til skade, bør kommunen tilbyde den pågældende landmand fuld erstatning for at lukke sin produktion, så han kan komme videre med sit liv, i stedet for at vente på, at han med tiden afvikler produktionen. Hvis ikke der findes en løsning, kan landmanden være nødt til at fortsætte sin produktion de næste 30 år, fordi det ikke er en mulighed at lukke et anlæg, der ikke er afskrevet.
---	---

	<p>Forvaltningens bemærkninger</p> <p>Ad. 1 Kommunens handleplan er udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsats. Kommunen har i planen indmeldt de nævnte arealer til rydning, græsning/slæt, hydrologi, udvidelse af natur samt etablering af vandhuller ud fra statens udmelding samt viden om arealernes biologiske tilstand og potentiale, beliggenhed, sammenhæng m. m. Arealerne skal ses som "brutto arealer", hvor der generelt er ønske om tiltag for at opnå gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Baggrunden for de ganske betydelige ha arealer er bl. a., at kommunen ikke må pege på specifikke arealer, samt et ønske om mulighed for, at mange lodsejere indgår frivillige aftaler.</p> <p>Ad. 2 Kommunen har ikke indflydelse på statens tildeling af tilskud.</p> <p>Ad. 3 Der foretages altid en konsekvensvurdering ved hydrologiprojekter og lodsejere kompenseres i nødvendigt omfang.</p> <p>Ad. 4 Kommunen er opmærksom på, at engarealer kan være så våde/fugtige, at græssende dyr kan blive syge. Det kan derfor være nødvendigt at afgøre, om et projekt skal indebære vandstandshævning eller græsning. I nogle tilfælde kan begge tiltag dog gennemføres.</p> <p>Ad. 5 Kommunen vil -hvor det er naturmæssigt fornuftigt og teknisk muligt tilstræbe, at ny natur etableres på i forvejen ekstensive arealer.</p> <p>Ad. 6 Kommunen forventer i første handleplanperiode (2010-2015) ikke at arbejde for udlæg af randzoner/bræmmer.</p> <p>Ad. 7 Kommunen forventer i første handleplanperiode (2010-2015) ikke at arbejde direkte for reduceret næringsstofbelastning.</p> <p>Ad. 8 Kommunen antager, at der henvises til Naturstyrelsens ammoniakmanual vedrørende naturtypers tålegrænser. Kommunen har ingen indflydelse derpå.</p> <p>Ad. 9 Se Ad. 2. Kommunen har som udgangspunkt ikke økonomi til at opkøbe landbrugsejendomme i f. m. naturplanerne.</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningerne tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
<p>Dansk Ornitologisk Forening Sønderjylland</p>	<p>1. Dansk Ornitologisk Forening - lokalafdeling Sønderjylland ser meget frem til, at der sættes handling bag løfterne om at stoppe tilbagegangen for den danske biodiversitet og vende den til fremgang. Derfor er det afgørende, at der nu sættes effektivt ind med målrettet naturpleje og naturgenopretning. Det gælder i særlig grad i Natura 2000-områderne. For ikke statsejede områder, har kommunen et ganske særligt ansvar sammen med lodsejerne. Handleplanerne for de enkelte Natura 2000-områder er meget vigtige forvaltningsinstrumenter, og vi vil derfor gerne gøre opmærksom på nogle alvorlige svagheder i planudkastet. DOF ser meget gerne, at handleplanerne bliver så konkrete og målrettede som muligt. Her har vi med bekymring noteret os, at mange hen-</p>

- sigtserklæringer er bredt og upræcist formuleret, hvilket vi meget vil opfordre til bliver stammet op.
2. DOF savner, at der sættes konkrete mål for reducere af den beskrevne betydelige overskridelse af tålegrænsen af den luftbårne kvælstofbelastning. Som det beskrives i planen, påvirkes den relativt tørre mosebund hurtigere end normalt. Derfor finder vi, at der hurtigst muligt bør sættes ind overfor denne trussel. Denne trussel er, så vidt vi vurderer, en grundlæggende faktor til reducere af tilvæksten af vedplanter i moserne.
 3. Vi er enige i, at hydrologien i Terkelsbøl Mose og Ulvemosen er uhensigtsmæssig. Vi savner konkrete mål for, hvordan og hvornår en indsats foretages. Målene er alt for uambitiøse. Idet moseregenerering kun kan ske, hvis de engang tørlagte arealer sættes under vand igen.
 4. Vi er enige i, at der bør iværksættes rydning af betydelige områder især i Terkelsbøl og Ulvemosen. Vi vil pointere at en rydning kombineret med den forbedring af hydrologien som skitseres, vil have en positiv indflydelse på mosens fugleliv. Vi mener også, at rydning af især pil og birk kun kan få gavnlig effekt, såfremt de ryddede områder samtidig sættes under vand. Man bør sikre sig, at især sommervandstanden i de ryddede områder er høj.
 5. Den nævnte grødeskæring i Pors Å bør som minimum gøres permanent for at have den ønskede langsigtede effekt, men vi mener ikke at den reducerede grødeskæring er tilstrækkelig for at opnå de ønskede mål.
 6. DOF har noteret sig, at den foreslåede ekstensive græsning og høslet bygger på frivillighed. Det kan være et glimrende udgangspunkt, men der savnes i konkrete bud på, hvad kommunen vil stille op, hvis de nødvendige tiltag ikke kan gennemføres ad frivillighedens vej. Vil kommunen udstede påbud, rejse fredningssag eller tilsvarende? De foreslåede initiativer vil have en gunstig indflydelse på levestederne for fuglene, men vi tvivler på, at tiltagene er tilstrækkelig til at opfylde målene for udviklingen i området. Naturgenopretningsprojekt hvorved vandstanden hæves i Terkelsbøl Mose og Ulvemosen bør prioriteres meget højt for at få den ønskede indflydelse på biodiversiteten i området.

Forvaltningens bemærkninger:

Ad. 1 Kommunens handleplan er primært udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsatser, kommunens viden om arealers biologiske tilstand og potentiale, beliggenhed, sammenhæng m. m. Det er et krav fra statens side, at handleplanen ikke er for specifik/konkret i f. t. arealer, projekter m. m. Dette skyldes bl. a. et ønske om væsentlig frivillighed og borgerinddragelse.

Ad. 2 Jævnfør statens indsatsplan er den luftbårne kvælstofbelastning af naturområderne for høj til, at naturarealerne på sigt kan bevares. Den afledte tilgroning af mosefladerne skal søges reduceret ved at mindske kvælstoftilførslen. Reduktion af kvælstofnedfaldet fra luften (depositionen) sker ved administration af husdyrbekendtgørelsen.

Ad. 3 Jævnfør statens indsatsplan er hydrologien i Terkelsbøl Mose og Ulvemosen uhensigtsmæssig pga. afvanding, og naturarealerne vil på sigt ikke kunne bevares. Den afledte tilgroning af mosefladerne skal søges reduceret ved at sikre hensigtsmæssig hydrologi. Kommunen har i planudkastet derfor angivet, at omkring 300 ha i den centrale del af Terkelsbøl Mose og Ulvemosen skal have forbedret hydrologi. Det er kommunens håb, at lodsejerne frivilligt vil medvirke dertil. Der har tidligere været overvejelser om et større naturgenopretningsprojekt i moserne. Umiddelbart synes lodsejernes interesse for et projekt at være behersket.

Ad. 4 Kommunen er opmærksom på, at rydninger af mosearealer som ikke følges op af græsning, slæt eller øget vandstand, i værste

	<p>fald kan forringe naturforholdene og levebetingelserne for hedeheg og rørheg. Situationen vanskeliggøres af, at hævning af vandstanden i moserne ofte vil påvirke store arealer. Hævning af vandstanden vil således forudsætte, at mange lodsejere ønsker at gennemføre et projekt. Umiddelbart synes lodsejernes interesse for et projekt at være behersket.</p> <p>Ad. 5 Grødeskæringen i Porså er kun indstillet, så længe forholdene i vandløbet ikke er i overensstemmelse med gældende vandløbsregulativ (vandløbet ligger for dybt).</p> <p>Ad. 6 Kommunens handleplan er primært udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsatser, kommunens viden om arealers biologiske tilstand og potentiale, beliggenhed, sammenhæng m. m. Det er et krav fra statens side, at handleplanen ikke er for specifik/konkret i f. t. arealer, projekter m. m. Dette skyldes bl. a. et ønske om væsentlig frivillighed og borgerinddragelse. Handleplanen vedrører 1. planperiode som udløber med udgangen af 2015, og der er derfor forholdsvis kort tid til at planlægge og gennemføre projekter. Kommunen vil som udgangspunkt afvente lodsejernes indgåelse af frivillige aftaler. Sker det ikke – eller sker det kun i begrænset og utilstrækkeligt omfang – forventer kommunen skærpede krav og udmeldinger fra staten i 2. planperiode (2016-2021). Dette vil medføre skærpet handleplan fra kommunen.</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningen tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
Naturstyrelsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aabenraa Kommune har sendt forslag til Natura 2000-handleplan for område nr. 98 Tinglev Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose i høring. I medfør af miljømålslovens § 46 e kan miljøministeren til varetagelse af statslige interesser eller opfyldelse af internationale forpligtelser fremsætte indsigelse mod et forslag til handleplan inden udløbet af høringsfristen. Miljøministeren har delegeret indsigelseskompetencen til Naturstyrelsen. Naturstyrelsen gør ikke indsigelse mod forslag til Natura 2000-handleplan nr. 98 Tinglev Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose men har følgende bemærkninger: Side 9: Under afsnit Bekæmpelsesplaner for invasive dyrearter samt regulering af prædatorer. Her angives, "Naturstyrelsen udarbejder bekæmpelsesplaner for mink og mårhund, hvilket forventes at løfte reguleringen af disse arter. Naturstyrelsen skal gøre opmærksom på, at forvaltningsplan for mink lægger op til, at der søges gennemført en intensiv regulering i udvalgte særlige indsatsområder baseret på et partnerskab med interessenter. Forvaltningsplanen forudsætter, at der derudover fortsat sker bekæmpelse af mink også uden for de særlige indsatsområder. Forvaltningsplanens effekt vurderes i løbet af 2013. Handleplanforslaget kan her give det fejlagtige indtryk, at alene Naturstyrelsen står for indsatsen." 2. I tabel 1, s.10 er der angivet et behov for ny indsats til forbedring af hydrologi på ca. 300 ha og udvidelse af nye arealer til afgræsning og høslet med 383 ha. Det fremgår af tabellen, at der er tale om et "brutto-areal", hvor der bør ske en særlig indsats for at fremme frivillige aftaler. Det beror på en misforståelse, at angivelsen af det meget store areal får indflydelse på prioriteringen af tildelingen af landdistriktsmidler. Hvorvidt der kan gives MVJ-tilsagn m.v. inden for det af kommunen udpegede område, afgøres alene af, at ansøgninger opfylder de betingelser, som er knyttet til de enkelte tilskudsordninger, herunder om arealerne ligger inden for de områder, som udpeget af NaturErhvervstyrelsen. Det er besluttet at revidere kortbilaget med henblik på at sikre, at afgræsningen af de tilskudsberettigede områder ikke er u hensigtsmæssig i forhold til gennemførelsen af den statsligt krævede indsats. Det er endvidere en forudsætning for en evt. ændring af NaturErhvervstyrelsens kortbilag, at en ændret afgræsning knytter an til den indsats, som det statslige indsatsprogram stiller krav om.

	<p>Forvaltningens bemærkninger Ad. 1 Kommunen vil – hvor det er muligt – bidrage til bekæmpelsen af mink.</p> <p>Ad. 2 Kommunen har udpeget arealer til afgræsning/slæt og ændret hydrologi i Terkelsbøl Mose og Ulvemosen, idet sådanne tiltag er nødvendige for at skabe lys åbne naturarealer, så hedehøg og rørhøg kan opnå gunstig bevaringsstatus. Kommunens handleplan er primært udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsats. Arealerne dækker store områder og skal ses som "brutto arealer", hvor der generelt er ønske om tiltag for at opnå gunstig bevaringsstatus for arterne. Baggrunden er bl. a., at kommunen ikke må pege på specifikke arealer, samt et ønske om mulighed for, at mange lodsejere indgår frivillige aftaler. Kommunen har i f. m. revision af NaturErhvervsstyrelsens kort over udpegede tilskudsberettigede områder indmeldt ønsker om udpegninger i overensstemmelse med kommunens udpegninger i handleplanen.</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningen tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
Friluftsrådet Sønderjylland	<ol style="list-style-type: none"> 1. Friluftsrådets holdning overordnet set er, at det er et godt forslag. Vi finder det positivt, at man vil bruge planperioden til at vurdere behovet for nye tiltag vedr. sikring af uforstyrrede områder før man griber til nye virkemidler. Iflg. planen kan der blive behov for indsat mod forstyrrelse af ynglende rørhøg i Tinglev Mose. Der er ikke i forslaget nogen beskrivelse af problemer for disse arter og ingen dokumentation af problemer. Det er derfor ikke muligt at tage stilling til løsningsmuligheder. 2. Friluftsrådet finder, at det er uhensigtsmæssig at regulere færdslen i et område hvis der ikke foreligger klar dokumentation for at aktiviteter udgør et problem. Adgangsregulering bør kun anvendes når det er uomtvisteligt at en konkret aktivitet hindrer en gunstig bevaringsstatus for en konkret, truet biotop og da kun i en så kort periode som mulig, fx yngletider. Oftest kan problemerne løses ved oplysning og skiltning om fugle- og dyreliv og om hensigtsmæssig opførsel i naturen. Friluftsrådet vil opfordre til, at fuglenes levesteder beskyttes gennem planlægning af adgang (fx sti planlægning) og information og ikke i generelle forbud. 3. Græssende dyr som naturpleje; Friluftsrådet foreslår at der ved indhegning af området til afgræsning etableres låger eller kvægriste i indhegningen samt stisystemer i eller omkring indhegningen, og at der samtidig bliver lavet information om tiltaget. Dette vil sikre publikum adgang til en god naturoplevelse, og det vil øge forståelsen for natur og naturpleje. <p>Forvaltningens bemærkninger Ad. 1 Kommunens handleplan er primært udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsatser for at sikre naturtyper og arter.</p> <p>Ad. 2 og 3 Kommunen vil – hvor det er muligt – søge at tilgodese rekreative interesser i f. m. beskyttelse af sårbare arter.</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningen tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
Danmarks Jægerforbund	<ol style="list-style-type: none"> 1. JKF-Aabenraa finder at Natura 2000 handleplanen vil kunne medføre en større biodiversitet, hvilket på langt sigt vil gavne jagtmulighederne i Danmark. Derudover kan Natura handleplanen f.eks. også medføre udvidede muligheder for regulering af ræv, mink osv., hvilket også vil tilgodese de jagtbare arter. DJ's natursyn, matcher fint med dette. Rydning af træer vil ændre et naturområde. Der er

	<p>et stort politisk ønske om at udbrede vores hjortevildt i fremtiden, og her har beplantningen en funktion. Hvis al beplantningen fjernes, vil denne spredning mindskes.</p> <p>2. Problemerne vi ser i planen er "forstyrrelser", hvilket ikke behøver at betyde forringede jagtmuligheder, hvis det f.eks. er i yngletiden forstyrrelserne skal begrænses. Forstyrrelserne generelt kan i yngletiden for de udpegede arter forekomme i form af bukkejagt. Denne jagtform er en stille jagt og betragtes ikke som værende af generel forstyrrende karakter. Vandstanden i områderne umuliggør i store dele af året færdsel i områderne. Yderligere forstyrrelser vil kunne reduceres ved at opsætte spærringer, der kan forhindre at motoriserede køretøjer kan komme igennem. En begrænsning af adgangen vil også have konsekvenser for lokalbefolkningen der anvender områderne som rekreativt område.</p> <p>3. Prædation fra ræv og mink er anført som bestandsreducerende. Her vil Danmarks Jægerforbund repræsenteret ved lokale medlemmer meget gerne være behjælpelige ved den planlagte regulering af prædatorerne. Dette kan f.eks. være kontakt til lodsejere, regulering af ræv, mink osv.</p> <p>Forvaltningens bemærkninger</p> <p>Ad. 1 Kommunens handleplan er primært udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsatser for at sikre naturtyper og arter som indgår i udpegningsgrundlaget. For Natura 2000 området nr. 98 drejer det sig om hedehøg og rørhøg. Hjortevildt indgår ikke i udpegningsgrundlaget – og planerne skal derfor ikke sikre eller fremme disse.</p> <p>Ad. 2 Kommunens handleplan er primært udarbejdet ud fra statens udmeldte nødvendige indsatser for at sikre naturtyper og arter. Det fremgår at evt. reduktion af forstyrrelser afventer nærmere undersøgelse. Kommunen vil – hvor det er muligt – søge at tilgodese rekreative interesser i f. m. beskyttelse af sårbare arter.</p> <p>Ad. 3 Naturstyrelsen udarbejder bekæmpelsesplaner for mink og mårhund, og er den primære aktør i f. t. reguleringen af disse arter.</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningen tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
Region Syddanmark	<p>Region Syddanmark (RS) har visse kommentarer vedr. handleplan udkastet. <u>Råstoffer</u>: Da der indenfor Natura 2000-området ikke er konfliktpunkter med eksisterende eller planlagte graveområder eller interesseområder, har RS ingen bemærkninger til Natura 2000-handleplanen i forhold til råstoffer. <u>Grundvand</u>: RS vurderer ikke, at de planlagte aktiviteter i forbindelse med implementering af Natura 2000-handleplanerne får indflydelse på Regionens indsats overfor grundvandet. <u>Jordforurening</u>: RS gør opmærksom på, at såfremt implementeringen af Natura 2000-handleplanen berører lokaliteter, som af Regionen er kortlagt efter Jordforureningsloven eller andre lokaliteter, som er forurenede med miljøfremmede stoffer, kan enkelte aktiviteter i forbindelse med implementeringen være omfattet af Jordforureningslovens bestemmelser og eventuelt forudsætte anmeldelse og/eller tilladelse efter Jordforureningsloven eller tilhørende bekendtgørelser.</p> <p>Forvaltningens bemærkninger: Kommunen vil – hvor det er nødvendigt – inddrage regionen i forhold vedrørende jordforurening.</p>

	<p>Teknik og Miljø indstiller at bemærkningen tages til efterretning, men ikke fører til ændringer i Natura2000 handleplanen.</p>
<p>Kommunernes Landsforening (KL)</p>	<p>Kommunernes Landsforening (KL) har i brev af den 12.10.12 (efter høringsfristens afslutning) oplyst, at KL efter Naturstyrelsens høringssvar har forhandlet med styrelsen derom. KL opfordrer generelt kommunerne til visse ændringer af planudkastene.</p> <p>Forvaltningens bemærkninger På baggrund af KL`s oplysninger foreslås følgende ændringer i planudkastet:</p> <p>I tabel 1 ændres arealangivelser nævnt som "Ca. X ha" til "Op til X ha"</p> <p>I afsnittet "Forventede metoder og forvaltningstiltag" indskrives "Arealer angivet i tabel 1 er potentielle bruttoarealer, der vil blive undersøgt nærmere i planperioden med henblik på at vurdere gennemførlighed. Indsatsens præcise omfang vil bero på en biologisk, teknisk og økonomisk vurdering og vil sikre Natura 2000-planens målopfyldelse ved at arealer med disse naturtyper indenfor Natura 2000-området ikke går tilbage, og tilstanden samlet set ikke forringes i denne planperiode".</p> <p>I afsnittet "Prioritering af den forventede forvaltningsindsats" indskrives "For så vidt angår ambitionsniveau gælder i første planperiode indtil videre den med Grøn Vækst afledte nationalpolitiske præmis om frivillighed i Natura 2000-indsatsen, hvilket også er baggrunden for økonomiaftalen for 2013 ml. regeringen og KL, der lægger de økonomiske rammer for den kommunale Natura 2000-indsats".</p> <p>Teknik og Miljø indstiller at det indskrives i planen som angivet.</p>